

רשימות

בפרשת השבוע

שבת חוה"מ סוכות

במדבר פרק כ"ט פסוק י"ח

ומנחתם ונסכיהם לפרים

רש"י: פרי החג שבעים הם כנגד שבעים אומות, ומתמעטים והולכים, סימן כליה היא להם, ובימי המקדש היו מגינים עליהם מן היסורין [סוכה נה].

עוד דרשה מובאת במדרש [מדרש רבה פנחס (כ"א כ"ב) ובמדרש ר' תנחומא פנחס (ט"ז) על הפסוק - ביום השמיני עצרת] "זהו שאמר הכתוב [תהילים ק"ט ד'] תחת אהבתי ישטנוני ואני תפילה, אתה מוצא בחג ישראל מקריבין לפניך שבעים פרים על שבעים אומות, אמרו ישראל רבון העולמים הרי אנו מקריבין עליהם שבעים פרים והיו צריכין לאהוב אותנו והם תחת אהבתי ישטנוני, לפיכך אמר להם הקב"ה עכשיו הקריבו על עצמכם, ביום השמיני עצרת תהיה לכם".

צריך להבין מה המטרה של הקרבת שבעים הפרים [שהם כנגד אומות העולם], הרי ממה נפטר, אם אנו מקריבים לטובתן של האומות, וכמו שכתוב במדרש שהיו צריכים לאהוב אותנו שזהו לטובתן, אם כן צריך להבין למה מקריבים פחות כל יום בשביל שמתמעטים והולכים [וכמו שמובא אצלינו ברש"י, פסוק ל"ה], ואם אנו מקריבים לרעתן שיתמעטו, אם כן מובן הסיבה שהגויים שונאים אותנו, כי אנו מקריבים שיתמעטו, ואם כן מה טענתם של ישראל על הגויים, שהגויים היו צריכים לאהוב אותנו?.

וראיתי מפרשים המסבירים שבאמת אנו אוהבים אותם ומתפללים להצלחתם, אך אנו מקריבים בכל יום פחות, כי אנו מתפללים שכוחות הרע שבהם יתמעטו וילכו.

עוד יש לומר באופן דומה, שאנו מתפללים להצלחתם של האומות, אך הם צריכים להתמעט בכמות, כדי שלא ירגישו יותר מידי גדולים וחזקים, ולבסוף זה יופנה נגד עם ישראל, וכמו שנמשלו עם ישראל לכבשה בין שבעים זאבים שלבסוף טורפים אותה.

עוד אפשר לומר, ששאלה זאת היא הספק של המן הרשע, בדברי תלונתו לאחשוורוש על עם ישראל שדתיים שונות מכל עם, המובאת בתרגום שני על מגילת אסתר וז"ל "ואנחנו לא נדע אם מקללים אותנו או מברכים אותנו, וקורין אותו חג הסוכות".

דברים פרק ט"ז פסוק י"א

ושמחת לפני ה' אלוהיך

בעל הטורים: לא נאמר שמחה בפסח, שהתבואה עדיין בשדה, ובעצרת שהתבואה כבר נקצרת ועדיין היין בגפנים, נאמר שמחה אחת, ובסוכות שהכל בבית נאמר בו שני שמחות [פסיקתא דרב כהנא, וכן מובא ברא"ש בדעת זקנים ובחזקוני].

יש ללמוד מכאן שאפשר וצריך לעבוד את ה' בכל מצב, גם במצב של שמחה טבעית וגם בחצי שמחה וגם בלי שמחה, תמיד ובכל מצב, שהרי בכל השלש רגלים ללא הבדל, יש מצוה לעלות לרגל לירושלים ולהקריב קרבנות, וכן אנו מתפללים גם כיום בתפילת "ותערב לפניך עתירתנו", במוסף לכל השלש רגלים, ואנו מסיימים תפילה זו במילים "ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות".

עוד יש ללמוד מכאן כשיש שמחה טבעית כמו בעצרת ובסוכות יש לקחת את השמחה הזאת ל"לפני ה' אלוקיך", כמו שכתוב אצלינו בפסוק, ולקחת את השמחה הטבעית הזאת ולהפוך אותה לשמחה רוחנית. [שהרי הפסוק אינו צריך לצוות "ושמחת", כשבין כה מתחיל שמחה טבעית].

עוד י"ל שהרי בכל מצב שהאדם נמצא בו, יש לו במה לשמוח, ותמיד יכול להסתכל על אנשים פחותים ממנו שמקנאים להיות במקום שלו, והאדם נתבע על שלא עבד את ה' בשמחה, כמו שנאמר בתוכחה [דברים כח מז] "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל", וממילא גם ברגלים כאלה שלכאורה ישנה פחות שמחה, צריך גם לשמוח ולעבוד את ה' בשמחה, ולשמוח במה שיש.

עוד י"ל שברגל של סוכות שיש הרבה שמחה ויש לו יותר סיבה לשמוח לפני ה' אלוקיך, אדם יכול מתוך שמחת העשירות להרגיש שהוא בפיסגה, ויבוא לידי מידת הגאווה, כי יש לו עשירות וביתו מלא בכל טוב, לכן הקדמונים תקנו ברגל של סוכות לקרות את מגילת קהלת כדי שידע שכל העשירות זה הבל הבלים, ומי שאמר זאת היה שלמה המלך שהיה בפיסגת העולם הן בגלל מלכותו הן בגלל עשרו הרב.

[הסיבה שקוראים קהלת לאחר כמה ימים בסוכות, ולא מיד בתחילתה, וכמו המנהג בחו"ל שאין קורין מגילת קהלת בשבת כשחל בו יו"ט ראשון, י"ל שכיון שעברו כמה ימים של שמחה אז שייך הטעם להוריד קצת השמחה ע"י אמירת הבל הבלים הכל הבל].

ודע שדעת הרוקח שנקרא "זמן שמחתינו" הוא בגלל ציווי התורה להיות בשמחה, שכך מביא בהלכות עצרת [רצה בד"ה בליל] וז"ל "שהרי בקידוש אומרין בפסח זמן חירותינו שכתוב בו ביציאת מצרים ויפדך מבית עבדים, בסוכות זמן שמחתינו שכתוב בו ושמחת [בחגך], [והיית] אך שמח".

מתוך הספר רשימות בפרשת השבוע לרב הופנר

הערות והארות על הכתוב כאן יתקבלו ברצון במייל שכתובתו

haseforim@gmail.com